

Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците

(обн., ДВ, бр. 54 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 31 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г., бр. 52 и 109 от 2007 г., бр. 82 от 2009 г., бр. 39 от 2011 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 80 и 101 от 2015 г., бр. 33, 97, 101 и 103 от 2016 г., бр. 17, 24, 34 и 101 от 2019 г. и бр. 89 от 2020 г., изм. ДВ. бр. 32 от 26 април 2022г.)

§ 1. В чл. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата „закрила“ се заличава и вместо нея се добавя „убежище“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Убежището, което Република България предоставя на чужденци, включва убежището, предоставяно от президента на републиката съгласно Конституцията на Република България, международната и временната закрила, предоставяни по реда и при условията на този закон.“

§ 2. 1. В чл. 4 навсякъде в текста думата „закрила“ се заменя с „убежище“.

2. В ал. 5 думата „незабавно“ се заменя с „възможно най-скоро“.

§ 3. В чл. 5 думата „закрила“ се заменя с „убежище“.

§ 4. В чл. 6, ал. 2 след думата „убежище“ се добавя „по чл. 98, т. 10 от Конституцията“.

§ 5. В чл. 8 ал. 7 се изменя така:

„(7) Закрилата срещу преследване може да бъде предоставена от държавата, партии или организации, включително международни организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, при условие че желаят и могат да предложат ефективна закрила, която няма временен характер, като вземат законодателни, административни или други разумни мерки, за да попречат на преследването чрез функционирането на ефективна правораздавателна система, позволяваща разкриването, наказателното преследване и наказването на деянията, представляващи преследване и чужденецът има достъп до тази закрила.“

§ 6. В чл. 9 ал. 4 се изменя така:

„(4) Закрилата срещу тежки посегателства може да бъде предоставена от държавата, партии или организации, включително международни организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, при условие че желаят и могат да предложат ефективна закрила, която няма временен характер, като вземат законодателни, административни или други разумни мерки, за да попречат на тежките посегателства чрез функционирането на ефективна правораздавателна система, позволяваща разкриването, наказателното преследване и наказването на деянията, представляващи тежко посегателство и чужденецът има достъп до тази закрила.“

§ 7. Създава се нов чл. 11:

„Чл. 11. Хуманитарен статут се предоставя и на чужденец с предоставена временна закрила по време на нейното действие или до една година след изтичането на срока ѝ, освен ако не са налице обстоятелствата по чл. 12, ал. 2.“

§ 8. В чл. 13, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

а) В хипотезата на ал. 1 думата „явно“ се заменя с думата „очевидно“;

б) В т. 1 след думите „се позовава“ се добавя „само“;

в) В т. 2 след думата преследване се добавя „или реална опасност от тежки посегателства“;

г) Точка 3 се отменя;

д) Точка 4 се изменя така:

„4. прави заявления, които са очевидно непоследователни, противоречащи, неверни или недостоверни и които противоречат на проверената информация за страната му на произход;“

е) Създава се нова т. 5:

„5. представлява заплаха за националната сигурност или обществения ред или спрямо него е била изпълнена принудителна административна мярка на тези основания;“

ж) Точки 6 и 7 се отменят;

з) Точка 12 се изменя така:

„12. е влязъл в страната не по законоустановения ред или е удължил незаконно своя престой и без уважителна причина предвид обстоятелствата, свързани с неговото влизане или пребиваване, не се е явил възможно най-скоро пред компетентен орган или не е подал молба за международна закрила;“

и) Точка 14 се отменя.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) При прилагането на т. 13 от ал. 1 се преценява дали лицето е посочило сериозни основания да се смята, че тази държава не е сигурна държава на произход с оглед на неговите конкретни обстоятелства.“

3. Алинеи 3, 4 и 5 се отменят.

§ 9. Създава се нов чл. 14:

„Чл. 14 (1) Производството за предоставяне на международна закрила се прекратява по недопустимост, когато чужденецът:

1. има предоставена международна закрила в друга държава-членка на Европейския съюз;

2. има предоставен статут на бежанец или друг вид закрила в страна, която не е държава-членка на Европейския съюз, при условие че бъде приет обратно в нея и че същата се счита за първа държава на убежище;

3. идва от държава, която е определена като трета сигурна държава;

4. подава последваща молба за международна закрила, в която не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход.

(2) При прилагането на т. 3 от ал. 1 на чужденеца се предоставя документ на езика на третата сигурна държава, с който да информира съответните ѝ власти, че молбата му не е разгледана по същество. При недопускане на чужденеца до

територията на третата сигурна държава му се осигурява достъп до производство за предоставяне на международна закрила в Република България.

(3) Допустимостта по ал. 1 се преценява по реда на глава шеста, раздел III след провеждане на интервю с чужденеца, освен в случаите на последваща молба.

(4) Прилагането на понятието за трета сигурна държава обхваща:

1. съществуването на връзка между чужденеца и съответната трета държава, поради което е основателно чужденецът да бъде върнат или да се завърне в нея;

2. индивидуално разглеждане на молбата за международна закрила с цел да се определи дали съответната трета държава се явява сигурна за този чужденец;

3. извършена обстоятелствена проверка на сигурността на тази държава за съответния чужденец или включването на тази държава в националния списък на третите сигурни държави.“

§ 10. В чл. 15, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 6 се отменя.

2. Досегашните т. 7, 8 и 9 стават съответно т. 6, 7 и 8.

§ 11. Създава се нов чл.16, който гласи така:

„Чл. 16. (1) Предоставена международна закрила се прекратява, когато чужденецът:

1. не може повече да се отказва от ползването на закрилата на държавата му по произход, поради това че обстоятелствата, пораждащи опасенията от преследване, са отпаднали и промяната в тези обстоятелства е достатъчно значителна и не е от временен характер;

2. доброволно се възползва от закрилата на държавата си по произход;

3. след като веднъж е загубил своето гражданство, отново го е придобил или е получил ново гражданство в друга държава;

4. придобие българско гражданство;

5. доброволно се установи в държавата, в която е бил преследван;

6. получи убежище от президента;

7. недвусмислено се е отказал от това да бъде признат за лице с предоставена международна закрила в Република България;

8. почине.

(2) Алинея 1, т. 1 не се прилага, когато чужденецът посочи убедителни причини, произтичащи от предишно преследване, за своя отказ да се ползва от закрилата на държавата му по произход.“

§ 12. В чл.17 се правят следните изменения:

1. Алинеи 1 и 2 се отменят.

2. Досегашните ал. 3, 4 и 5 стават съответно ал. 1, 2 и 3.

§ 13. В чл. 22 след думата „международна“ се добавя „или временна“.

§ 14. В чл. 23, ал. 1 след думата „международна“ се добавя „или временна“.

§ 15. В чл. 25 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „получил международна“ се добавя „или временна“, а думите „в производството по този закон“ се заличават.

2. В ал. 3 след думите „получил международна“ се добавя „или временна“, думите „в производствата по този закон“ се заличават, а точка 2 се допълва така:

„2. да го представлява пред всички административни органи, в т. ч. социални, здравни, образователни, банкови и други институции в Република България, с оглед защита на най-добрия интерес на детето, да извършва необходимите правни действия за издаването на документи за самоличност по Закона за българските лични документи, както и да открива банкови сметки за издаване на дебитни карти с ограничен лимит за деца от седем до осемнадесетгодишна възраст;“

3. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Правомощията по ал. 3, т. 2 се прекратяват по отношение на непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, търсец или получил международна или временна закрила:

1. когато се събере на територията на Република България с родител, настойник или попечител;

2. когато е получил особено представителство и грижа по реда на Семейния кодекс;

3. за когото е възникнало настойничество или попечителство по право по реда на Семейния кодекс.“

§ 16. Създава се нов чл.25а., който гласи така:

„Чл. 25а. (1) Разделен малолетен или непълнолетен чужденец, търсец или получил международна или временна закрила, който се намира на територията на Република България, се представлява от придружаващото го пълнолетно лице след получаване на положително становище на дирекция "Социално подпомагане".

(2) Представителят по ал. 1 извършва необходимите правни действия за защита на личните права на разделения малолетен или непълнолетен чужденец, търсец или получил международна или временна закрила, свързани с неговото здраве, образование и гражданско състояние, както и за издаването на документи за самоличност по Закона за българските лични документи.

(3) В производствата по този закон до тяхното приключване с влязло в сила решение, разделените малолетни или непълнолетни чужденци, търсещи международна или временна закрила, се представляват с правата по чл. 25, ал. 3, т. 1 и 3 от адвокат, вписан в регистъра за правна помощ на Националното бюро за правна помощ, определен от председателя на бюрото или от оправомощено от него длъжностно лице.

(4) Правомощията по ал. 2 се прекратяват по отношение на разделен малолетен или непълнолетен чужденец, търсец или получил международна или временна закрила:

1. когато се събере на територията на Република България с родител, настойник или попечител;

2. когато е получил особено представителство и грижа по реда на Семейния кодекс;

3. за когото е възникнало настойничество или попечителство по право по реда на Семейния кодекс.

(5) Представителят по ал. 1 има право да присъства при провеждане на интервюто с разделения малолетен или непълнолетен чужденец, търсец закрила.“

§ 17. Досегашният чл.25а. става чл.25б.

§ 18. В чл. 26, ал. 4 и 5 след думите „международна“ се добавя „или временна“.

§ 19. В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 след второто изречение се създават следните изречения: „От правата по ал.1 не се ползва чужденец с предоставена временна закрила, който при действието ѝ е подал и молба за предоставяне на международна закрила по реда на чл. 68, ал. 1, т. 2. До вземане на решение по подадената молба за международна закрила чужденецът продължава да се ползва с правата на лице с временна закрила.

2. В ал. 3 думите „три месеца“ се заменят с „тридесет календарни дни“.

3. Ал. 7 се допълва така:

„(7) Правата по ал. 1, т. 3 и 4 не се предоставят на чужденец с допуснатата последваща молба за международна закрила, с изключение на лица, които принадлежат към уязвима група. Тези права не се предоставят и на членовете на семейството на чужденец с предоставена международна закрила, пристигнали в Република България на основание разрешено събиране по този закон, когато заявлението за събирането е подадено три месеца след предоставянето на международната закрила на молителя.“

§ 20. В чл. 29а. се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашната норма става ал. 1 и се изменя така:

„(1) Чужденецът има право да подаде молба за достъп до събраната информация, въз основа на която ще бъде взето решение, освен в случаите, когато:

1. разкриването на информацията или на нейните източници би могло да застраши националната сигурност, сигурността на организациите или на лицата, които предоставят информацията, или на лицето, за което се отнася, или

2. това би попречило на разглеждането на молба за международна закрила, или

3. това би попречило на международните отношения на държавите членки.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Упълномощеният или назначеният процесуален представител на чужденеца, включително представителят по чл. 25 или чл. 25а., има право на информация и достъп до личната преписка на чужденеца на всеки етап от производството за предоставяне на международна закрила в това число и до класифицирана информация при спазване на условията по чл.39 от Закона за защита на класифицираната информация.“

§ 21. В чл. 34 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Чужденец с предоставена международна закрила има право да поиска да се събере със семейството си на територията на Република България, при условие че семейните връзки предшестват влизането на чужденеца на територията на страната. Към заявлението се представят официални писмени доказателства за семейната връзка и копия от личните документи на членовете на семейството или документите им за пътуване в чужбина. Когато заявлението за събиране на семейството е подадено три месеца след предоставяне на международна закрила се прилагат и:

1. доказателства за осигурено жилище;

2. доказателства, че чужденецът, получил закрила е здравно осигурен по реда на Закона за здравното осигуряване, както и задължителна медицинска застраховка, валидна за срок от един месец на територията на Република България – до регистрацията по чл. 61а, ал. 1 за членовете на неговото семейство;

3. доказателства за стабилни и редовни трудови доходи или други финансови средства за издръжка на себе си и членовете на своето семейство без да се прибягва до системата за социално подпомагане в размер не по-малък от минималната месечна работна заплата или минималната пенсия за страната.“

2. В алинея 3 се създава т. 3:

„3. когато се установи, че чужденецът използва неистински, подправен документ или документ с невярно съдържание или умишлено, в устна или писмена форма, дава невярна или укрива съществена информация относно членовете на семейството си.“

3. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Когато чужденец със статут на бежанец не може да представи официални документи, доказващи брака или родството, те се установяват с подписана от него декларация или по друг начин. Когато чужденец с хуманитарен статут не може да представи официални документи, доказващи брака или родството, но е дал задоволително обяснение за липсата на доказателства и изявленията му са преценени като непротиворечиви и достоверни, бракът и родството могат да бъдат установени чрез провеждане на интервю и други подходящи проучвания. Предоставяне на доказателства по ал. 1, т. 1-3 не се изисква от непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, получил закрила.“

4. Алинея 7 се изменя и допълва така:

(7) Визи на членовете на семейството се издават след разрешението по ал. 2 от българските дипломатически или консулски представителства. Визи на членовете на семейството или на другите лица, отговорни по силата на закона или обичая за непридружен или разделен малолетен или непълнолетен чужденец, се издават от българските дипломатически или консулски представителства след разрешението по ал. 4 и след представянето на документите по ал. 1 и декларация за поемане на задължение да се осигури жилище и издръжка на детето след събирането.“

5. Създават се ал. 10 и 11:

„(10) Решенията по ал. 2 и ал. 4 се издават в срок до 3 месеца от образуването на производството за събиране на семейството.

(11) Заявлението за издаване на виза по ал. 7 се разглежда в едномесечен срок.“

§ 22. В чл. 37а, ал. 1 след думите „международна“ се добавя „или временна“ .

§ 23. В чл. 39 се правят следните изменения и допълнения:

1. В алинея 1 се правят следните изменения и допълнения:

а) В точка 2 се заличават думите: „и професионално обучение“.

б) Създава се нова т. 6:

„6. на предучилищно, основно и средно образование, както и професионално образование и обучение;“

в) Досегашната т. 6 става т. 7.

2. Създава се нова ал. 3:

„(3) На чужденец, ползващ се от временна закрила, от уязвима група или със специални потребности се извършва идентификация и оценка на потребностите от съответните компетентни органи, като при необходимост се изготвя план и се предоставя необходимата подкрепа за достъп до услуги.“

§ 24. В чл. 40 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 10:

„10. регистрационна карта на чужденец с предоставена временна закрила;“

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Регистрационната карта не удостоверява самоличността на чужденеца, освен ако не представи валиден национален личен документ. Това обстоятелство се отбелязва в регистрационната карта.“

3. Създава се ал. 4:

„(4) Регистрационната карта на чужденец с предоставена временна закрила удостоверява самоличността му. Това обстоятелство се отбелязва в регистрационната карта.“

§ 25. В чл. 41 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 , т. 5 и 6 се изменят така:

„5. регистрационна карта на чужденец с предоставена временна закрила - за срока на закрилата;“

„6. паспорт за прехвърляне на лице, на което е предоставена временна закрила – съгласно Приложение 1 от Директива 2001/55/ЕО.“

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Когато срокът на временната закрила бъде продължен, продължава се съответно и срокът на картата на чужденец с предоставена временна закрила.“

3. Създава се ал.4:

„(4) Действията по регистрацията и издаването на регистрационната карта на чужденец с предоставена временна закрила могат да бъдат извършвани и от служители на Министерството на вътрешните работи след сключено споразумение с Държавната агенция за бежанците.“

§ 26. В ал. 42 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „за срока на нейната валидност“ се заличават.

2. В ал. 2 думите „за срока на нейната валидност“ се заличават.

3. Алинея 5 се отменя.

§ 27. Създава се нов чл. 43:

„Чл. 43. (1) Регистрационната карта на чужденец с предоставена временна закрила съдържа следните данни:

1. имена;

2. дата на раждане;

3. място на раждане;

4. гражданство;

5. имена и дата на раждане на неговите малолетни деца, които го придружават;

6. статус на чужденеца по този закон;

7. номер на документа;

8. личен номер на чужденеца;

9. пол;

10. снимка на притежателя;

11. дата на издаване;

12. дата на изтичане на срока на временната закрила;

13. дата на продължаване на срока на временната закрила;

14. органа, издал документа;

15. настоящ адрес

16. основанията по този закон, което дава право на чужденеца да остане в Република България под временна закрила за нейния срок;

17. национален документ за самоличност;

18. отбелязване, че регистрационната карта удостоверява самоличността на чужденеца с предоставена временна закрила съгласно чл. 40, ал. 4.

(2) Имената в регистрационната карта на чужденеца с предоставена временна закрила се изписват така, както са посочени в документа за задгранично пътуване или в друг личен документ като се подреждат в следния ред: фамилно име или имена,

собствено име или имена и друго име или имена, без съкращения, освен когато тяхната дължина превишава предвидената техническа възможност. Когато чужденецът не притежава такива документи, имената му се изписват така, както са посочени в декларацията по чл. 30, ал. 1, т. 3.

(3) Настоящият адрес по ал. 1, т. 15 на чужденците с предоставена временна закрила се счита за настоящ адрес по смисъла на чл. 94 от Закона за гражданската регистрация. Първоначалното или последващото вписване на настоящия адрес в регистрационната карта на чужденеца с предоставена временна закрила може да се извършва и по реда на чл. 28 от Закона за чужденците в Република България.“

§ 28. В чл. 44 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 15:

„15. отбелязване дали регистрационната карта удостоверява или не удостоверява самоличността на чужденеца съгласно чл. 40, ал. 3 и 4;“

2. В ал. 3 след думите „самоличност“ се добавя „като се подреждат в следния ред: фамилно име или имена, собствено име или имена и друго име или имена, без съкращения, освен когато тяхната дължина превишава предвидената техническа възможност.“

§ 29. В чл. 48 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 точка 11 се изменя така:

„11. управлява и разпределя средствата от бюджета, контролира целевото им разходване; съгласувано с министъра на финансите и министъра на труда и социалната политика определя разходните норми за подпомагане като част от материалните условия за прием на чужденците, търсеци международна закрила, настанени в териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците и условията, вида и размера на интеграционната подкрепа на чужденците, получили закрила.“

2. Създава се нова ал. 3, която гласи така:

„(3) Председателят на Държавната агенция за бежанците съгласувано с министъра на външните работи внася за приемане от Министерския съвет списък на сигурните страни на произход и списък на трети сигурни страни по отношение на търсещите закрила.“

§ 30. В чл. 54, ал. 2 след думата „международна“ се добавя „или временна“.

§ 31. Създава се нов чл. 55:

„Чл. 55. (1) В Държавна агенция за бежанците се създава и поддържа регистър за чужденците, търсеци или получили закрила на територията на Република България.

(2) В регистъра по ал. 1 се събират и обработват следните данни:

1. имена на кирилица и на латиница, дата на раждане, място на раждане, пол, гражданство;
2. личен номер на чужденец и/или единен граждански номер;
3. постоянен адрес в Република България;
4. настоящ адрес в Република България;
5. документ за задгранично пътуване (вид, серия, номер, дата, място на издаване и срок на валидност);
6. решения за получаване на закрила на територията на Република България (дата и номер);
7. семейно положение;
8. съпруг (съпруга);

9. деца до 18-годишна възраст;
10. постоянен адрес в страната, чийто гражданин е лицето;
11. професия или занятие;
12. служебни данни;
13. други данни, посочени в закон.

(3) Главната дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ и териториалните ѝ поделения имат достъп до информацията от регистъра по ал. 1 за целите на поддържането на регистрите и базите данни на населението при условия и ред, определени от председателя на Държавната агенция за бежанците и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(4) Държавната агенция "Национална сигурност" има достъп до информацията от регистъра по ал. 1 при условия и ред, определени от председателите на Държавната агенция за бежанците и Държавната агенция „Национална сигурност“.

(5) Данните от регистъра могат да се предоставят на:

1. държавни органи, местни и чуждестранни юридически лица - по силата на закон или съдебно решение;
2. български граждани и чужденци - относно вписаните за тях данни;
3. чуждестранни държавни органи - в съответствие с международните договори, по които Република България е страна;

(6) Отказът за предоставяне на данни от регистъра по ал. 1 подлежи на обжалване пред съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс.“

§ 32. В чл. 58, ал. 10 се изменя така:

„(10) При получаване на молба за предоставяне на международна закрила компетентните органи задължително изискват писмено становище на Държавна агенция "Национална сигурност", което се взема предвид при произнасяне в производството по общия ред, както и в ускореното производство, ако становището е било представено в срока по чл. 70, ал. 1. В случаите по чл. 11, ако становището не бъде представено в едномесечен срок от искането, се приема че няма възражения поради липса на обстоятелствата по чл. 12, ал. 2.“

§ 33. В чл. 61а се създава ал. 8:

„(8) Редът и условията за оценка на възраст се определят с наредба от Министерския съвет по предложение на председателя на Държавната агенция за бежанците и председателя на Държавната агенция за закрила на детето.“

§ 34. В чл. 67в, ал. 1 т. 2 се изменя така:

„2. продължава производствените действия по предоставяне на международна закрила по реда на този закон.“

§ 35. В чл. 68 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 точка 2 се изменя така:

„2. за чужденец с предоставена временна закрила - с регистрирането на чужденеца в тримесечен срок от подаване на молбата за предоставяне на международна закрила.“

2. Създава се нова ал. 3:

„(3) Когато молбата за предоставяне на международна закрила е подадена преди изтичането на една година от прекратяването на действието на предоставена временна закрила, производството по този раздел се образува с регистрацията на чужденеца и се провежда по реда на чл. 69.“

§ 36. Създава се нов чл. 69:

„Чл. 69 (1) При наличие на основанията по чл. 11 и липсата на основания по чл. 12, ал. 2 в едномесечен срок от регистрацията на чужденеца без провеждане на интервю председателя на Държавната агенция за бежанците взема решение, с което предоставя хуманитарен статут.

(2) Решението по ал. 1 се връчва по реда на чл. 76.“

§ 37. В чл. 70 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) При наличие на основания по чл. 13, ал. 1 в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство. В случай, че не са налице основанията по чл. 13, ал.1 интервюиращият орган продължава производствените действия по предоставяне на международна закрила по реда на този закон.“

§ 38. Наименованието на раздел III се изменя на: „Производство по допустимост на молба за международна закрила“.

§ 39. В чл. 76а думата „последваща“ се заличава, а думите „13, ал. 2“ се заменят с „14“.

§ 40. В чл. 76в се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „процедурата по този раздел“ се заменят с „производството по допустимост по този раздел спрямо последваща молба“.

2. В ал. 2 думите „процедурата по този раздел“ се заменят с „производството по допустимост по този раздел спрямо последваща молба“.

3. В ал. 3 думите „процедура по предварително разглеждане на последваща молба за международна закрила“ се заменят с „производство по допустимост по този раздел по подадена от него последваща молба за международна закрила“.

§ 41. Създава се нов чл. 76г:

„Чл. 76г. (1) Преценката по допустимостта на молбата за международна закрила на основанията по чл. 14, ал. 1, т. 1 - 3 се извършва от интервюиращия орган след провеждане на интервю с чужденеца, в което му се дава възможност да представи становище по конкретното основание за недопустимост на неговата молба с оглед на личните му обстоятелства.

(2) Решението, с което не се допуска до производство молбата за международна закрила на основание чл. 14, ал. 1, т. 1- 3 се взема от интервюиращия орган в 14-дневен срок от провеждането на интервюто по ал. 1.

(3) Решенията по ал. 2 се връчват по реда на чл. 76.“

§ 42. В чл. 82 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създават точки 3 и 4:

„3. заявление на чужденеца, че желае да прекрати ползването на предоставената му временна закрила в Република България;“

4. влизане в сила на решението за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 69, ал. 1.“

2. В ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

а). В изречение първо думите „ал. 5“ се заменят с думите „ал. 3“, след които се поставя запетая и се добавят думите „и прекратява временната закрила на чужденец в случаите по ал. 1, т. 3.“

б). В изречение второ след думите „чл. 78“ се поставя точка, а думите „и решението се връчва по реда на чл. 76.“ се заличават.

3. Създава се нова ал. 3, която гласи така:

„(3) Решенията по ал. 2 за отнемане или прекратяване на временна закрила се връчват по реда на чл. 76.“

3. Сегашната ал. 3 става ал. 4.

§ 43. В ал. 2 на чл. 83 думите „които са се завърнали в държавата си по произход“ се заменят с „които след връщане до държавата си по произход, в срока на временната закрила са влезли обратно в Европейския съюз през територията на друга държава-членка.“

§ 44. В чл. 84 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след думите „чл. 67в, ал. 1“ се добавя запетая и думите „т. 1“.

2. В ал. 2 след думите „чл. 76б, ал. 1, т. 2“ се добавя запетая и думите „чл. 76г, ал. 2“.

3. В ал. 3 след думите „чл. 82“ се добавя „ал. 1, т. 3“ и съюзът „и“.

§ 45. В чл. 98, ал. 2, т.3 след думите „1951 г.“ се добавя: „и с правото на защита от изтезание, нечовешко или унижително отнасяне или наказание;“

§ 46. В Допълнителните разпоредби се правят следните допълнения:

1. Създават се точки 4а. и 4б.:

„4а. „Разделен“ е този малолетен или непълнолетен чужденец, който се намира на територията на Република България и не е придружен от свой родител, настойник или попечител, но се придружава от друго пълнолетно лице, което отговаря за него по силата на българския обичай.

4б. „Лица, отговорни по силата на българския обичай“ за малолетен или непълнолетен чужденец са пълнолетните роднини по права възходяща линия без ограничение в степените, както и пълнолетните роднини по съребрена линия до трета степен включително.“

2. Създава се т.6а:

„6а. „Първа държава на убежище“ е държавата, в която чужденецът е признат за бежанец и тази закрила не е прекратена или отнета, или в която той се ползва от друг вид закрила, която включва принципа на забрана за връщане в съответствие с Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г., при условие че чужденецът може да бъде приет обратно в тази държава.“

3. В т. 8 след думите „конфликт“ се добавя запетая и изразът: „спазва се принципа на забрана за връщане в съответствие с Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и са налице ефективни средства за защита срещу нарушенията на правата и свободите.“

4. Създава се т. 20, която гласи така:

„20. „Доказателства за осигурено жилище“ са документи, както следва:

а) нотариален акт или друг документ, доказващ собствеността или ползването на имота;

б) декларация от собственика за предоставен адрес на пребиваване; в случай че декларацията не е подадена лично от собственика или от упълномощено от него лице, тя следва да бъде с нотариална заверка на подписа или подписана чрез квалифициран

електронен подпис и подадена по електронен път след създаване на технически условия.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 47. Председателите на Държавната агенция за бежанците и Държавната агенция за закрила на детето предлагат за приемане наредбата по чл.61а., ал. 8 в тримесечен срок от влизането в сила на този закон.

§ 48. В Закона за българските лични документи (Обн. ДВ. бр.93 от 1998г., изм. ДВ. бр.53 от 1999г., изм. ДВ. бр.67 от 1999г., изм. ДВ. бр.70 от 1999г., изм. ДВ. бр.113 от 28 Декември 1999г., изм. ДВ. бр.108 от 2000г., изм. ДВ. бр.42 от 2001г., изм. ДВ. бр.45 от 2002г., изм. ДВ. бр.54 от 2002г., изм. ДВ. бр.29 от 2003г., доп. ДВ. бр.63 от 2003г., изм. ДВ. бр.96 от 2004г., изм. ДВ. бр.103 от 2004г., изм. ДВ. бр.111 от 2004г., изм. ДВ. бр.43 от 2005г., изм. ДВ. бр.71 от 2005г., изм. ДВ. бр.86 от 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 2006г., изм. ДВ. бр.82 от 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 2006г., изм. ДВ. бр.29 от 2007г., изм. ДВ. бр.46 от 2007г., изм. ДВ. бр.52 от 2007г., изм. ДВ. бр.66 от 2008г., изм. ДВ. бр.88 от 2008г., изм. ДВ. бр.110 от 2008г., изм. ДВ. бр.35 от 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 2009г., изм. ДВ. бр.102 от 2009г., изм. ДВ. бр.26 от 2010г., изм. ДВ. бр.100 от 2010г., изм. ДВ. бр.9 от 2011г., изм. ДВ. бр.23 от 2011г., изм. ДВ. бр.32 от 2011г., изм. ДВ. бр.55 от 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.21 от 2012г., изм. ДВ. бр.42 от 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.75 от 2012г., доп. ДВ. бр.23 от 2013г., доп. ДВ. бр.70 от 2013г., изм. ДВ. бр.53 от 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 2015г., изм. ДВ. бр.79 от 2015г., изм. ДВ. бр.80 от 2015г., доп. ДВ. бр.33 от 2016г., доп. ДВ. бр.81 от 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.97 от 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.101 от 2016г., изм. ДВ. бр.85 от 2017г., изм. ДВ. бр.97 от 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.14 от 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.24 от 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.1 от 2019г., изм. ДВ. бр.12 от 2019г., изм. ДВ. бр.17 от 2019г., изм. ДВ. бр.24 от 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.34 от 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.58 от 2019г., изм. ДВ. бр.101 от 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 2020г., изм. ДВ. бр.69 от 2020г., изм. ДВ. бр.98 от 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.101 от 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.21 от 2021г., изм. ДВ. бр.32 от 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.8 от 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.65 от 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.67 от 2023г.) се създава нов чл.14а., който гласи така:

„Чл. 14а. Регистрационната карта по чл. 40, ал. 1, т. 1 от Закона за убежището и бежанците удостоверява самоличността на чужденеца, когато при нейното издаване или продължаването на срока ѝ е представен валиден национален паспорт. Регистрационната карта по чл. 40, ал. 1, т. 10 от Закона за убежището и бежанците удостоверява самоличността на чужденеца с предоставена временна закрила.“

§ 49. В Закона за гражданската регистрация (обн. ДВ. бр.67 от 27 юли 1999г., изм. ДВ. бр.28 от 23 март 2001г., доп. ДВ. бр.37 от 13 април 2001г., изм. ДВ. бр.54 от 31 май 2002г., доп. ДВ. бр.63 от 15 юли 2003г., изм. ДВ. бр.70 от 10 август 2004г., изм. ДВ. бр.96 от 29 октомври 2004г., изм. ДВ. бр.30 от 11 април 2006г., изм. ДВ. бр.48 от 15 юни 2007г., изм. ДВ. бр.59 от 20 юли 2007г., изм. ДВ. бр.105 от 9 декември 2008г., изм. ДВ. бр.6 от 23 януари 2009г., изм. ДВ. бр.19 от 13 март 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 23 юни 2009г., изм. ДВ. бр.74 от 15 септември 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 октомври 2009г., изм. ДВ. бр.33 от 30 април 2010г., изм. ДВ. бр.9 от 28 януари 2011г., изм. ДВ. бр.39 от 20 май 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.42 от 5 юни 2012г., изм. ДВ. бр.66 от 26 юли 2013г.,

изм. ДВ. бр.68 от 2 август 2013г., изм. ДВ. бр.53 от 27 юни 2014г., изм. ДВ. бр.98 от 28 ноември 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.55 от 21 юли 2015г., изм. ДВ. бр.39 от 26 май 2016г., изм. ДВ. бр.50 от 1 юли 2016г., изм. ДВ. бр.85 от 24 октомври 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.91 от 14 ноември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.47 от 5 юни 2018г., изм. ДВ. бр.17 от 26 февруари 2019г., изм. ДВ. бр.24 от 22 март 2019г., изм. ДВ. бр.101 от 27 декември 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.105 от 11 декември 2020г.) се създава се нов чл.93а:

„Чл. 93а. Лицата, получили закрила в Република България, които в 30 дневен срок след получаването ѝ не са заявили своя постоянен и настоящ адрес или са ги заявили, но без да са изпълнени условията на чл. 92, се вписват служебно с постоянен адрес в регистъра на населението на общината или на съответния район в Столична община, определени по настоящ адрес от регистрационната карта на чужденеца.“

§ 50. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр.70, 93 и 153 от 1998г., бр.62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999г., бр.1 и 64 2000г., бр.41 от 2001г., бр.1,54,74, 107, 112, 119 и 120 от 2002г., бр.8,50, 107 и 114 от 2003г., бр.28,38,49,70,85 и 111 от 2004г., бр.39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005г., бр.17, 18, 30, 33, 34, 59, 95 и 105 от 2006г. , бр.11, 26, 31, 46, 59, 97, 100 и 113 от 2007г., бр.37,71 и 110 от 2008г., бр.35,41,42,93,99 и 101 от 2009г., бр.19, 26, 4, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010г., бр. 9,60,99 и 100 от 2011г., бр.38,60,94,101 и 102 от 2012г., бр.4, 15, 20, 23, и 106 от 2013г., бр. 1,18,35,53,54 и 107 от 2014г., бр.12,48,54,61,72,79,98 и 102 от 2015г., бр.12,48,54,61,72,79,98 и 102 от 2015г., бр.20 и 98 от 2016г., бр.85,101 и 103 от 2017г., бр.7,17,30,40,77,92,102 и 105 от 2018г., бр.24,99 и 101 от 2019г., бр.54,67,103 от 2020г., бр.21 от 2021г., бр.18,32 и 62 от 2022г., изм. и доп.бр.8,13,64,66,82 и 84 от 2023г.) чл.40в. се допълва така:

„Чл. 40в. Българските граждани, които са граждани и на друга държава, както и чужденците с предоставена международна или временна закрила, и които живеят в чужбина повече от 183 дни през една календарна година, могат да декларират, че не дължат здравноосигурителни вноски, като подадат в Националната агенция за приходите декларация по образец, утвърден със заповед на министъра на финансите.“

§ 51. В Закона за предучилищното и училищното образование (обн., ДВ, бр. 79 от 2015 г.; изм., бр. 98 и 105 от 2016 г., бр. 58 и 99 от 2017 г., бр. 24, 92 и 108 от 2018 г., бр. 24, 42, 100 и 101 от 2019 г., бр. 17 и 82 от 2020 г. и бр. 17 от 2022 г.)се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 9:

а) в ал. 2, т. 3, буква „е“ след думата „убежище“ се поставя запетая и се добавя „временна“.

б) в ал. 3 след думите „международна“ се добавя „или временна“.

2. В чл. 17, ал. 3 след думата „международна“ се добавя „или временна“.

§ 52. В Закона за семейни помощи за деца (обн., ДВ, бр. 32 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 120 от 2002 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 69 от 2004 г., бр. 105 от 2005 г., бр. 21, 30, 33, 68 и 95 от 2006 г., бр. 113 от 2007 г., бр. 71 и 110 от 2008 г., бр. 23 от 2009 г., бр. 15 и 24 от 2010 г., бр. 99 от 2011 г., бр. 54 и 103 от 2012 г., бр. 15 и 109 от 2013 г., бр. 57, 79 и 96 от 2015 г., бр. 98 от 2016 г., бр. 99 от 2017 г., бр. 30, 77, 88 и 105 от 2018 г., бр. 24, 35, 101 от 2019 г., бр. 104 от 2020 г. и бр. 14 от 2021 г.) в чл. 3 се създава нова т. 6, която гласи така:

„б. бременните жени с предоставена закрила в Република България и семействата на лица с такава закрила, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната.“

§ 53. В Закона за социалното подпомагане (обн., ДВ, бр. 56 от 1998 г.; изм., бр. 45 и 120 от 2002 г., бр. 18, 30 и 105 от 2006 г., бр. 52 и 59 от 2007 г., бр. 58 от 2008 г., бр. 14, 41 и 74 от 2009 г., бр. 15 от 2010 г., бр. 9 и 51 от 2011 г., бр. 32 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 8 от 2016 г., бр. 85 от 2017 г., бр. 7, 17, 77, 91 и 105 от 2018 г., бр. 24, 35 и 101 от 2019 г. и бр. 71 от 2020 г.) се създава Преходна разпоредба както следва:

„Параграф единствен. (1) Териториална компетентност за отпускането на помощите по ал. 1 има съответната регионална дирекция „Социално подпомагане“, определена по:

а) местонастаняването в случаите, когато лицата са настанени в обекти държавна или общинска собственост по програма за хуманитарно подпомагане;

б) адресна регистрация по Закона за чужденците в Република България, когато лицата нямат избран настоящ адрес на територията на страната.

в) настоящ адрес.“

(2) При отпускането на помощите по ал. 1, не се прилагат разпоредбите на чл. 2, ал. 4 от Закона за социално подпомагане и чл. 10, ал. 1, т. 7 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.“

§ 54. Последваща оценка на въздействието се извършва в срок 5 години след влизане в сила на закона. Оценката на въздействието се извършва със собствени ресурси на Държавната агенция за бежанците без възлагане на външни организации.

ВНОСИТЕЛ:

МАРИАНА ТОШЕВА

*Председател на Държавната агенция за бежанците
при Министерския съвет*